

Белгилеу

«Ата журтукча сыймеклик — аны тарыхын билиүүдү, маданиятын, чинкеп хазнабызын сактаауду»

Бу кюнде КьМР-ни Парламентини башчысы Татьяна Борисовна Егорова тугуру кюнөн белгилениди. Юбилей бла байлаы биз «Заман» беттериде белгиле журналист Владимир Кудавани «Личность и время» китапда чыккыган статьясын басмалайбыз.

Татьяна Борисовна Егорова россиялы кырал эм жамаат-политика күүлүкчүдү. Кьабарты-Малкьары Парламентини бешинчи, алтынчы эм жетинчи чакырылууларына башчылык этгенди, республиканы баш власть органдарыны бөлөмкөнө таматалкы этген биринчи тиширүүдү.

Уруну жолу 1959 жылда Нальчикки 5-чи номер орта школунда орус тилден бла адабияттан устаз болуп башлаганды. Бир жылдан ВЛКСМ-ни Нальчикки Октябрь райкомунда школаны курамуно комсорго болуп ишере чакырадыла. Ызы бла ВЛКСМ-ни Кьабарты-Малкьар обкомун окутуучу жакте иштей берди. Иштеринде, азы бла кырау-сөөк иш жаны бла бөлөмлериде инструктору куллуугунда ишгенди.

КьМР-ни Парламентини Аппаратында Татьяна Борисовна 1994 жылдан 2009 жылга дери ишгенди. Аны башчылыгында Аппаратын жаны бөлөм курапканды дери борукчула, заманын изилдерине тишишликте кырау соорууда, кырал куллукуну, кадрланы, саугаланы, депутатланы бла Парламентини Аппаратын куллукучуларын информация-методика амалла бла жалчытуу соорула жаны бла.

2008 жылда мартта КьМР-ни Парламентини төртюнчү чакырылууну депутатына сайлады, Жаш төлөно иштери, жамаат биргилеу эм асламын информация органды жаны бла комитети башчысына айырдыла, аны бла бирге «Единая Россия» партияны фракциясына таматасыны орунбасары болады.

Айырычуула аңа этген ышануулукну аңгылап, законча чыгаруучу органды иштерин кезиде жылган сыңаула таппып, Татьяна Борисовна депутатка салынган борчланы бийлик даражада толтурууга кылдан келгени этеди. Профиль комитети башчысыча, ол жаш төлөно юретише ише улуу кыйын салгынды. Республикада жаш төлө парламентизм аны башламчылары бла курапканды дери болуучу. КьМР-ни Парламентинде Жаш төлө палатасы өсөп келген төлөно жамаат иште тири кытышырга, биргилеу кырауыга көлөндиргенди.

Биогюнлюкде КьМР-ни Парламентинде Жаш төлө палата ышангылы, тири эм хайыры ишлеген кенгешчи органдан тирин болууганды. Палатаны сегизинчи кураму ишпейди, аңа төрөлө-торло жамаат организацианды, жер-жерли самоуправленени органды жаш төлө кенгешчи структуралада, политика партияны регион бөлөмлеринде, студентни биргилеринде тири ишлеген, айырмалы жашла бла кызыла сайландыла.

2014 жылдан 18 сентябредге КьМР-ни Парламентини бешинчи чакырылууну биринчи жыйылында Татьяна Егорова законча чыгаруучу органы башчысына сайланды. Бу куллуку кыйынды, жууулады. Депутатланы барысына да тең акчилерини бардыла, законча чыгаруучу органды кирген партиялары уа политика иштерин, муратлары, аланы тамамлауу амаллары да энчиди. Парламентини башчысы депутатланын арасында келишиюнко саклауыга, сюзөлгөн соорула бир ниетте келтирирге керекди. Спикер терен билимин, адамланы сейирлерин бирге келишдери билгенин, психологиядан аңгылау болганын, намыслыгынын кергезтиди.

Татьяна Борисовна, жамаутуны алдында сөлөшө, журналисте бла ушаклап, аласть органды бла жамаутуны араларында хайыры байланыкларыны курау, оюнулары чыгарганды, айырычуулары сейирлерин жалчытуу депутатланы баш борчлары болганын айтычууду. Ол а парламентни закондада тохташдырылган жууулыклары бла байланышы: законча жарашдыры, ала жашадыла кырау башкармаларына оюну суюму эм келечилик.

Законланы хазырау борчланы оюспердин айтканда, аланы көлгөлөнө угтай, хайырлыкларына таяндыла. «Законча жамаутка, кыраланы жашауунда бютюдө керек болган кезиде жарашдырылга керекдиле», — дейди аны оюспердин спикер бөндөгө Парламент теренин сөзү-экономикасы айтычууга бургулган ышангылыгынын бла ышангылыгынын РФ-ни башха субъекттеринде парламентарийле бла бирге федерал арада да белгилейди.

Кьабил көрпөгөн законла жашауда бардырыларын жалчытуу магыналы ишленди биринди. Ол себептен депутат ала аны хайырлыкларынын сөзгөтөйл турдыла. Бу ишчи келечкери парламент контролуу тамамлау амалла кенгерттидиле, жангылары синдирилди. Төрели амалла бла бирге Парламентини ахыргы чакырылулары башламчылыклары бла курапканын жумушла тамамландыла. Ол санда «парламент сагат», президиумуну жер-жердеде кенгештери.

КьМР-ни Парламенти федерал законланы хазыраууда да тири кытышыды. Биогюнлюкде Парламентини бешинчи, алтынчы эм жетинчи чакырылуларыны депутатлары РФ-ни Кьырал Думасын кураууна берген законопроектлени асламы федерал законла болуучула. Республиканы законча чыгаруучу органын тирилги Совет Федерациада көп керек белгиленигенди.

2016 жылда Россияни Президентини Указы бла Татьяна Егорова Европа Советини Жер-жерли эм регион властын конгрессион регионланы палатасына РФ-ни делегациясыны курамуна кийриштиргенди. Ол конгрессион Страсбургта сессиясына тири кытышанды, ол 47 кыралны 200 мингден аслам муниципал куралууну эм регионну бирдиктиргенин айтырды.

Тинтиуде

Жамаатчыла бир затны да ычындырмайдыла

КьМР-ни Транспорт эмда жол молек министрствосундан билдиргенери, «Жашуа этерге инфраструктура» миллет проект келечкериде жолаула тыгыл промкоти кылайла этилгенди. Битеуросый халкь фронтун (ОНФ) Россия республиканын аймактык кеңешчери дайым көз-кыулак болгандай турдыла.

Бу кюнде да ала Жол управленийи специалиствери бла бирге Прохладна районда болгондыла эмда 7 километрден аслам жолду асфальт ишле бергэн Новополяновск — Прохладный —Моздок автомобиль жолда

болуу бла шагырелленгенди. Эсге сала айтсак, былайтын кюн сайын 10 минг улуу жорюйдю. Ол санда аурж жук тагышын машинала да иги көсөк этедила. Аны себепли жолу тынгыны эм кыркызуусу болуучу эки тараптуу улдуу экономика эм инвестицияла жаны бла да.

Биогюнлюкде подряд организацианы келечилери таш, зыргак ташын, жолу мурдурун кючлөп керешедиле. Аны бла бирге аны кенгертти мурат бла кырау экинчи улдуу экономика эм башха затланы да керетедиле.

— Жол инфраструктураны, эконо-

миканы айнчытуда эм адамланы жашаууларын игилдендириу да улуу кышумчулук этген стратегия магыналы объектди. Биогюнлюкде ишле сынамлы специалиствени кючлери бла тохтаусу бардыла. Терк-терк контроль этилде, заманын буржуу-лукланы табарга, аны бла байланы курулушчуларга эсертюлте этерге да кылдан келеди. Мындан арысында да иш болжалдан көп кылайла тамамланарга көз-кыулак болгондай турдукчубуз, — дейди ОНФ-ну келечиси Изабелла Космова.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Казбек Кокков Тиширыулары халкьла аралы кюню бла байламлы тюбешуу кырауаганды

Ахыры. Алып 1-чи беттеди.

КьМР-де Сабийни аркинликлери жаны бла уюномоченый Амина Бардрова озган жылны эселерини оюспердин сөлөшөгү эмда билеклик этгени ючюн Казбек Коккова ыразылыгын билдиргенди: — Мария Львова-Белова бизни регионга бийик багга бергенди. Социал эскюзюнко кетерию жаны бла биз былай ити ишлегенибизни белгилегени ол. Ол барысы да сиз башламчылыкларыбыз барысына да билеклик этгеними хайырланды. Биз сабийлери болган юйорлени сактауыга, гитчеле 83 юйорленде кылач этерге керекчибиз. Итир-натарибызы ишлерин жегилгендиргенди, биздиге нартан интернатда жалаңда 65 көсөй сый калганды. Эскюзюни 90 процентти публичный юйорлөредиле. Дагында саямлыкларда чекленген онглары болганда сабийлени ата-аналарыны белгилеринде ата-аналарыны белгилеринде сабийлени ментальны саулукларыны арасы ючюн ыспас этерге

суюме. Ол сабийлени ата-аналары балаларын алай болумда керекли багынуу алыра келтиралганналары кылай ыразы болганларын айтып аңгылашкан окуна кыиынды. Адаптие спорттун куюндон айтканда, мен ай сайын Урванда сауруклырында чекленген онглары болган сабийлени арасына барам. Анда да 151 сабий юйорленде, аланы битеу районалдан келтиредиле. Сау болугузу сабийлерибизге деп тамалганла магыналы ишиги ючюн. КьМР-ни Башчысы кесини жаньиндан Амина Бардровага ыразылыгын билдиргенди: «Сиз сау болугуз бу сооруда тири жашуу көз кырамларгагыз ючюн — мен билеме мени юйорлөндон айткымын. Биогюнлюкде биз көп соорулаула кыраабиз, аланы тинтебиз». Дагында ол сабий саулук-кючлөу солуу да магыналы болганын кьшошанды, эки улуу махкеме аңарга мурат барды алгыныгы «Комсомольск» санаториюн 180 бери бла меклери көп кылай бары да жангырылганды эмда «Эльбрус»

ара 200 чаклы жерге, эмда ол беш жюз жерге дери көбейтиридикди. «Хар зат да тап болуучу. Битеу социал борчларыбыз жою процентте толтуругандай турдукчубуз», — деп чечкенди Казбек Кокков.

Тюбешуе кытышан тиширулары хар бири да жетишилери, муратларыны, умутларыны оюспердинде напарлагандыла, республиканы оюночуусу бла магыналы сооруланы сюзгөндиле.

Ахырында КьМР-ни Башчысы Казбек Кокков алыга энти да бир кере ыразылыгын билдиргенди: — Сау болугуз. Таматаларыбыз айтуучулай, мени таматаларын да ол санда, биз бу республикада туугунамыз бла, аны көп миллетли халкьындан болгонлыгына бла өктемленедиз. Россияни тиширулары, алай кючю мурдурубуз болганы кыраады, хар затда да жетишили болуучубуз. Тезом, саулук-эсенлик мамырлык тер жетип эмда жашларыбыз юйорленин жыйшырга тежейме.

Озгьан жыллаган герс ала, алгьа таукел атларгьа

— дегенди ол эм Россияде Халкьланы бирилкелерини жылгында битеу миллетлеге мамырлык, айнуу тежгенди. Бушуулу митингде Черкесилени халкьла аралы ассоциациясыны башчысы Хаути Сохроков бла Орус тарыхы бла маданияты саклау жаны бла «Вече» жамаатт биргилеу таматасы Роман Питанков да бешгенди. Ала көпюнчюлюккө кыйынлыгы халкьны жеринде сау болмазлык жара салганын, ол терслини кезиюнде ауушкан унутуулазлыклары, республиканы халкьлары тауула да бирге бушуу этгенлери айтканды. Ол кьара кюленден герс алау, миллет андан айныганын, Россияни

Митингден сора жыйылганна мемориалга эмда акылман Кизими кьабирьна голпе салгандыла. Ызы бла мизибин керчюкю бла шагьерей болгандыла. Таулу халкь зор бла көчоролгени 82 жыл толганына аталып, Телөсунени залында Закишвилины Ибрагимини «Мени Малкьарым» деген ат бла керчюкю да курапканды. Суратчы беш айтканды, аңа торно-торло жылда жазган чыгармалары киргенди, ол санда жангылары да. Алау уа бир тема бирилкелеринде — таулу юй, эл.

Биогюнлюкде таулууну төрели журту хазна сакланмагында, бар эселе, Огьары Чегемде, Былымда кыалган да болура, алай азыла.

Ахыры. Алып 1-чи беттеди.

Таулу халкь иш көлгөлөнюкю, кытылыгыны, ата-бабаларыбызны төрелерине кертиллигин, келир жашууга итиниююкю хайырландан сау кыалганды, миллетини саклаууна айтканды. Уруунда кюлю болуп, көчоролгон ат атылганына да кырамалы кырал саугалыга тийишли болганыла саны онла бла саналды. — Эки жюз жыл мындан алгьа Россияге кертикке эл берип, таулу халкь берген сезон бир керде да дуу-магында, демениги кыраулыбызны миллетлери бла кырандыш байламлыклары саккалды, — дегенди эмда бу кюн таулула бла бирге бушуу этгенлери ючюн ыразылыгын айтканды.

Ана тирин, маданиятын, төрелерин, тарыхын саклауу халкь көп болмазлыгын да белгилегенди Сумайялы Ахмат. Аны ючюн төрели хазаны саклауу баш борч болганын чертгенди. «Бюгон энчи аскер атуулуубуз сиргьан кезюнде таулу халкьны жигит улулары кыраулыбыз башха халкьларыны келечилери бла бирге Ата журтубузну жалычаккьсызлыгын, аркинлик саклауында. Ала юйорленине кысыкх заманын ичинде хоралы бла сау-саламат келирлерин тилейме,

халкьлары бла бирге алгьа барганын, биогюнлюкде уа СВО да Ата журтубузну саклаууларынын белгилегенди. «Россияни кючю аны халкьларыны көлгөндөгиде, тарых эсиндеди. Тышындан кыраукуула, миллетчиликни кызгартуула керешгенлери кьраамай, халкьланы араларында шудөк байламлыкка мамырлыкты тауула салгандыла», — дегенди Роман Питанков.

Мени а эрттеги таулу юйю көрпозторю суюме, аңа аталган суртуса сау коллекциядыла. Бюгон барын да келтириргеним. Суратчы хар бирин да юйорюми, акылманы сезимлерим салып ишлемем. Аладан бирин бигрек суюме деп айыркылык тюйюлөм, — дегенди ол бигер керчюкю оюспердин.

ТИКАЛПАНЫ Фатама, Суратланы МАМАЙПАНЫ Алий агланды.

Ол кюн таула да мугах эдиле

Ыйык кюн Тырыуауда көлгюнчюлюк сынгаган кьабирьна жоралган эсертюлти алаула бушуулу митинге районда жашуу ала куллукучула, жамаат биргилуени таматалары эм келечилери жыйылгандыла. Кюн да мугах болуу, таула да бушуулу суюмлаа ала куллукучула, жамаат биргилуени таматалары эм келечилери жыйылгандыла. Кюн да мугах болуу, таула да бушуулу суюмлаа ала куллукучула, жамаат биргилуени таматалары эм келечилери жыйылгандыла.

Эсертмени эки жаңында таула аналаны суратлары басмаланганын улул бернелре оныла айтканды. Бушуулу макьмагы кьара киймелери жашларын келтиргенди. Райюну артиствери жазуучуларыбыз бла постлерибизни бу темага жоралп жазылганын чыгармаларын

таматаларыбыз Халкьыбызны миллет энчилигин, маданиятын, төрелерини бла адлеттерин сактап, тууган жерлерине бютюдө иш көлгю, ахшы умуту болуп кылашан абдан төлөкөгө улуу эстаб этебиз. Жаш төлөкүз, сизден ютпо ала, миллетчибиз итин ити бла айтдырын. Сау болугуз, өмюрюгүз мухак болуун! — дегенди Мухтар Магомедов.

Дагында жыйында жар сьу сьезирини районну билгим берюу учурденылараны таматалары бла усталары, башха миллетлени келечилери да айткандыла. Митинг эсертюлге полне салуу бла башланганды.

Ол кюн Былымны Маданият юйюнде да бушуулу жыйылу курапканды. Элини абдан төлөкө Мурзаланы Идириси, Ахматланы Хамзат, Эзданланы Сейфутдин, Бекжоланы Омар бла Эзданлы Аубекри көлгюнчюлук бла байламлы эсертюлдерин айтырдыла. Дагында жыйында жар сьу сьезирини районну билгим берюу учурденылараны таматалары бла усталары, башха миллетлени келечилери да айткандыла. Митинг эсертюлге полне салуу бла башланганды.

Райюну бири элпериде да бу кюн бла байламлы магыналы жыйышуула, тюбешуу, дересе курапкандыла.

ТЕМУККУЛАНЫ Асият.

Уста тишриуларыбыз жарашдырган жыйгын, ала эм бичген кийиз ары көпчөлөнө сейирлерин кызгагандыла. Деменен, кызбаргыра ала-мат да аруу көрөнгөн торюончо таулу кийизге кырачууну бир эни жомаклы дунияга алып кетгенлерин көрмочюну кыуанчыны ачылуна кытышканла эни чертенди.

КыМР-ни маданият министри Мухадим Кумакхов оюнуна көрө, бу көрмочю халкыны жашау токта кылмай, улгу аттама бля алгыз баргынана шарт коллоу.

– Март ай малкыр халкыны кыдарында эни жерни алады. Бушулу юонне кыуанчыны юонле бля алышындагы. Бу ариулуку дунюсы да анга шагыды. Араны кырууда бизни да кыиынбыз

болганын чертирге сюеме. Бир кыуам жыл мындан алгы аны жабарга сюейлене табылган эдиле. Алай былай терен тамыры, таркылы башламчылыкны жок этерге кыюусак, ата-бабала бизге кенеме эдиле, – деп чертенди министр.

КыМР-ни Парламентини Маданият, граждан обществону айнытуу эм информация политика жаны бля комитетини таматасы Текуланы Амырбий да көрмочю миллеттин тин байлыгыны белгилеринден бири болганын айтканды.

Элбурсу районну администрациясыны башчысы орунбасары Согаланы Магомат көрмочюну былай аламан жарашдырганлары юоню бу ишге кытышкананга жорек ырызлыгыны билдиргенди.

– Кыайсыннга жооз атлам фондну таматасы Тетулуаны Хадис а кийизде көрмочюну торюончо тюрюончо бари да тау Малкыраны аламан ачыкчаландыран чертенди.

– Мен бу аламан көрмочюну юон алган Малкыр

Көрмочю Кийизлеринде – чемерлик эмга жүрөк жылылулук

«Тугуан Малкарымы жылуу» деген ат бля озган байрым юон Миллет музейде таулу кийиздени аламан көрмочю ачылганды. Анда Орусия Миллет кюн чыгармачылыккыны арасыны устары Джалуяны Эзетханы башчылыгында жарашдырган халк байлыгыбызны бир кесеги болмаганча аламан көрмочююденди.

бля тенгешдиреме. Улуу хоррам бля аны кыдарында, – деп белгилегенди бу.

Биз бля уа сөз ута Джалуяны Эзетханды берилгенди. Ол көрмочюге келгенге жорек ырызлыгыны билдиргенди, былай жылы тобушу кыралгыны кыуанчанын жашырмагында.

– Эртден этен уунтума жетишгениме бек ыра

зыма. Бизни борчубу ызыбыздан келген төпюле билимбизни кыорлгада да, анга да хазырыб. Ынгаларыбыздан келген кыор чыгармачылык тас болмазды жуулушда. Бизни бек келген хар инсаннга да жорек ырызлыгымы билдирме сюеме, – дегенди ол.

Көрмочюде уа, кийизден сора да, уста тишриуларыбыз жарашдырган эрттеги чепкенле да бар эдиле. Ала да кийизден алынган кыуамдан этилгенди. Билеу бу ариулуку бля уа 30 марта дерни шагырейлерин юон барды.

ТАПАСХАНЛАНЫ Аминат. Суратланы МАМАЙЛАНЫ Алия алганды.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

Маданият Эм хунерлиле хорлагыандыла

«Салам алейкум, мамырлык» деген ат бля Нальчико Сабий эмда жаш төпюно чыгармачылыккыню ююнде сабий теспеу коллективени битуресой конкурсуно регион кесеги этгенди.

Чыгармачылыккы ююно сахасында республиканы районларында, шахарларында бардырылган теспеу эришиледе хорлаган тую-юон кыуамла бля кеслери жаны теспеуле да усталыккыларын көрмочюденди. Жарык теспеуле, ариу миллет кийимле, сабийдени фахмулукуллары кыл да жаратырча эдиле.

Залны байрам эмда чыгармачылык хал билгенди.

Жаш теспеуленени фахмулукулларыны КыМР-ни эмда Ингуштия Республиканы сайты артисти Фатимат

Макуева, КыМР-ни сайы артисти Оксана Битюкова, Кыбары-Малкыр Республиканы билим беруоноу сайы ишчиси Татьяна Косоянова тилиши багыа бергенди.

Эселле чыгарылгандан сора, алычаны атлары туура этилгенди. Алай бля кичи кыуамда, 10-13-жылыккылары араларында, «Халк теспеуден»

де «Кавказы тангалары» ансамбль саналганды. Кеслери жангызлай теспеуленени араларында биринчиге Тырынауш шахарда б-чы номери мектепни окучуусу Керимланы Зурият сайланганды.

Шёндөгю теспеуледе кичи кыуаму арасында Прохладный шахардан «Апельсин» ансамбльге жетген жок эди. Абаданы-рактылары араларында уа биринчи жерге «Арабескитиш болганды.

Жюриге киргенде алы жерлени алганын алыгышлагандыла, мындан ары да дайым жетишмил болулары тегенденди. Конкурса сабийдени хазырлаган юйретюючюле да улуу ыспас этгенди.

Юйретю Школчуланы онлайн-олимпиадага чакырадыла

Финанса окуудан бля предпринимательстводан битуресой онлайн-олимпиада бардырылы башланганды. Энди анга, кыруу школчула угай, 5-7-жылы сабийле да кытышырга болушканды. Алтай он Учи ру сайда былай 2 апрельге дерни бериледи, деп билдиргенди РФ-ни Ара Банкны Кыбары-Малкыра бляюмонден.

Бу олимпиада гиче кыуаму бек магыналы хунерлени ачыккылды: бюджетни тергер, терен сагыш этюу, кыоркылууга сакь кёздөн кыуамдан, алычу болуу дегенди. Анда дерседе берилген билим жыл сапнага көрө жарашдырылганды. Эселперине көрө сабийге сертификат, грамота неда диплом бериледи, аны устаныла уа – ырызлыккы кыагыт.

«Сабийдени көп сейирлик дерсле сакылайдыла. Ала бары да жашауда тобоген залга ушатын жарашдырылгандыла. Олимпиадага кытышканла жалган интеллектни болушугу бля бизнес-план кыуарга, келлик фиданды тергерге, хыйлчыланы алдауларын кыорюге юйренирди», – дегенди бляюмон башчысы Аслан Калов.

Бу проекте Кыбары-Малкыра сеир улупдан-улу бона барады. Бурунну жылда анга 17 миңг школчу кытышкан эди, бытыр а аны саны көп кылмай 23 миңг болганды.

Олимпиаданы Россейни Банкы, «Национальные приоритети» АНО, Россейни Финанса министрствосу, Экономиканы айнытуу министрствосу эмда Учи, ру билим беруу платформа кыуаргандыла. Бу иш «Кыайматы эмда конкренцияга чыдалы экономика» миллет проектни черкенинде бардырылды.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Кырау Жангыртыу тийишлисича барады

«Туризм эм кыонакбайлык» миллет проектни чегинде проектлени тамамлау кылай бардырылганлары тинтир мурат бля республиканы курортта эм туризм министри Аскер Бибов Нальчикоде теренкурда болганды.

Анга себепликни кыошак солуу юон берилгени да этгенди. Алай бля эм суралган жерлени санына Кыбары-Малкыр да киргенди, ол а регион кыуарлы ичинде туризм жаны бля айрык баргыны, анга сеирда болганын көрмочюдеди.

кипчик атарча орунла бля шитникле орнатыла турдыла. Андан сора да, теренкурду толусунай жангырты ишлени планына көрө адамла жалу этген кёпюрге тынгыты ремонт этилликди.

Тизмеде биринчи жерлени уа Краснодар крайны курорттары, Москва область бля Санкт-Петербург алгандыла, деп билдиреди республиканы Курортта эм туризм министрствосундан ХАБИУЛЛАХЛАНЫ Зульфия.

Алчуланы саныга

Россейни туроператорларыны биригуилерини эселперине көрө, бытыр бля тенгешдиргенде, былай 8 марта, Тишриулары халкыла аралы юонюнде, жолочулуктагыла чыгаргы сюейтен босойилелени саны алыш болганды.

Билдириу

Ространснадзорну Шимал Кавказда бляюмоню таматасы Азамат Борисовни Сихош тобоирди. Россей Федерацияны Президентини бу ведомствону транспорт бляюму жууулганы бля байломны ойтыркылары болганын заявляныларына 59-чу номери федерал законга тийишликкы кыорлыккыды. Инсанла эмда предпрятяны бля организационо кеслери аттардын заявляныларыны бу сайда жиберме болушканды: <https://rostransnador.gov.ru/claims/appeals>.

Транспортуно юсюнчен сорлузугузуз бар эсе...

Ространснадзорну СКФО-да регион аоры управленисы Россейни Президентини Кыбары-Малкыр Республикада инсанла бля тобушуле этдирген мекымда былай 13 марта инсанлаз прыйы бардырылды. Ведомстводан билдиргенлерини, ол Нальчико болушканды. Ары келликне

Эришю Жаш гёжефлерубуз ёттемлендиредиле

Анапада кыор тюрюонден Россейни МВД-сыны командарлы чемпионаты бардырылганды, анга ведомствону кыуарланы башха-башха регионларында бляюмонлеринден эм кючю спортчула кытышкандыла.

Чемпионатда «Бабуент» спорт клубубузу эки келечиси сермешгенди: МВД-ны Москва университетини тартуу устасы Каркаланы Омар бля ведомствону Краснодар крайда университетини ююнчюно курсуну курсанты Герийланы Абдул-Керим.

Омар, 88 килограммга дерни аурулука эрише, командасына хорларча аламан кытыканды. Абдул-Керим да, ашы сермешип, кыуамуна сауга жерге чыгарга болушканды. Алай бля биринчи жерни – Москва, экинчини – Санкт-Петербург, ююнчюно уа – Краснодар край алгандыла.

Эки гёжеф да Кыбары-Малкыраны физкультурасыны бля спортуну сыйлы кулчулукуну бийик даражада тренер Герийланы Хусейинде бля кыор тюрюонден Россейни устасы Герийланы Русланда жаруу этгенди.

КУЛЧАЛАНЫ Зульфия.

Ышандыргыан көрмочюле

Санкт-Петербургда гре-рим тушушудан «Восходящие звёзды» деген аты бля муниципалитетле аралы эришю кыуалганды, анга 16 жыллары толмаган 4 жоозу жууук спортчу кыатышкандыла.

Ростбляюмондан анда 9 спортчу тушушуданла, эселперге бек биринчи жерге – Амирхан Алмджанов (23 кг), ююнчюно уа Биттирланы Рустам (26 кг), Амир Казаров (29 кг), Бабаланы Алам (32 кг), Айткеланы Мухаммат (38 кг), Бекан Эльвиев (52 кг) чыккандыла. Алыне тренер Таумурзаланы Мураддин койредди.

Эсгертиуле

Телемегенле токсуз кыаллыкдыла

Бытыр «Россети Северный Кавказ»-«Каббалкэнерго» компанияны Нальчико бляюмоню келечилери ток ююнчюно асламан заманчы телемеген турган 19312 абонентини жоклагандыла. Алыны биригиуге 52,5 миллион берилкери бар эди.

Аладан 17 294-сую токсуз кыалмаз ююнчюно, борчларын жабарга ашыккандыла. Болсада 5,8 миллион сом берилкери болган 1750 ююнчюно ток ызладан кесерге тогушдени.

Эсгертиу: ток ююнчюно эки айдан аслам телемегенле электрозладан кесиледи. Алайла ток бля жалчытылыныр ююнчюно, борчун толусунай жабарга бля керек болушкандыла. Ол санда ток чыбыккыны кеселери эмда кыошанлары ююнчюно да хаккы кеслери телерикерди. Аны влечи объектини

айтханларыча, счётчикни көрмочююлерин да ай сайын 23-25 ююнде аламан счёлшин билдирге керекди. Бу жууушуну «Свет ююнчюно» газети аралында РД-ни Уголовный кодексини 165-чи статьясыны тийишликкы эки жылга тутуруга болушкандыла.

Токдан чеклендирге кыоркыу чыккыныны ююсонден хайырлануучула электрон почталарында, компанияны сайтында «Коммунал жууушлардан чеклендирге тизмеси» бляюмоню «Клиенттер» деген кесинде неда СМС бля жиберилген эсгертиуле дернеде окуруга болушканды.

Жашаган жерине барып телере сюейленге хайырлануучулары жууушларына кыарган арала ишлейди. Ахчаны почта бляюмонде влдорюрге да болушканды.

Хайырлангытан ток ююнчюно заманында этилен тевуелени хайыры бля республиканы электрокюк бля жалчытуучу бляюмон ишин тынгыла бардырыла ол санда ток бля сылтаусуз жалчытуучу аны качестерини кыайтары эсгерди. «Россети Шимал Кавказ» компаниянда. Анда

Хаталаны сылтау – сансызлык

Бытыр «Россети Северный Кавказ»-«Каббалкэнерго» биригуно ишчилери адамны хатасы жетип бузулган 14 энергообъектте ремонт этгенди. Алыны асламысы техника жаны бля кыоркыуу усулукузга с бурмулмаганы, ток чыбык тартылган салгыны юон ююне жаны чылынган эм башка сылтау бля байламлы эдиле.

Сөз ююнчюно, жайда Пыгансуда Хююев аты орамда биреулен, машинасы бля 0,38 кВ. ток борбан чылыны уруп, жаруасуз этип, иги кесек арбазын электроникоз кыайганды. Кюз артында да Уван районда жер ююлошени биринде, ток бля жалчытан организация бля келишме, кыоркыуу ишле бардырган заманларында 6 кВ. ток борбан кабелини озгенди. Аны хатасындан Нарт-

тамамлаганды да, бузуктуулук этерге эм артеми кыозгырга болушканды. Эсге сала айтсак, электрок бля жалчытан объекте эни сакланган жерлере саналадыла. Болсада 10 кВ – 20, 35 кВ – 15, 6-10 кВ – 10 эм 1 кВ чыбыкыга 2 метрден азга жууукулкы шыргы жарамайды. Анга бузуктуу этилсе, адамны жашууу эм табылгада да заран жетеруу ул куоркыуу барды.

Электрокюк бля жалчыты объектеде бир торлю бузуктуу эселсе, ол санда авариялары кезуонде, «Россети» биригуно бля телефон номерине хаккысы счёлшин билдирге болушканды: 8-800-220-0-220 (кысыха тюрюонсую – 220).

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Кыбары-Малкыр Республиканы Цифралы айнуу, связ эмда асламы коммуникация министрствосуну, «КБР-Медиа» ГКУ-ну, КыМР-ни Журналисттерини союзуну, «Кабардио-Балкарская правда», «Адыгэ псыр», «Заман», «Советская молодёжь», «Горная» газеттерини, «Литературно-Балкарский», «Ошшамак», «Минги-Тау», «Солнышко», «Нур», «Нур» журналлары редакцияларыны, «Кыбары-Малкыр» БТК-ны, «КБР-инфо» информация агентствону, «Зильбус» кытап басманы коллективлери «Кабардио-Балкарская правда» газетни корреспондент ГУБАШИЕВА Марианна Мурадиновнага атасы ГУБАШИЕВ Мураддин Нургалевичке өлгени бля байламлы бушуу этгенлерин билдирди, кыайгы сөз береди.

Баш редактор КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан РЕДАКЦИЯ: ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору орунбасары), ЖАНГУРАЗАЛАНЫ Нажабат (баш редактору орунбасары), ТООКЪУЛАНЫ Борук (жылкы секретары), МУСКУКАЛАНЫ Саканат, ТИКАЛАНЫ Фатима, ТРАМЛАНЫ Зукура, УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЫЛА: Редактору прыйыштыла – 42-63-01. Баш редактору орунбасары – 42-38-21, 40-84-82. Жуушкыла – 42-28-39. Секретариат – 40-93-62. Корректор, счёлшинисте – 42-63-52. РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛОМЛЕРИ: Политика эм право – 42-24-02. Экономика – 42-66-73. Кулчура – 42-66-76. Социал ишле – 42-75-82. Кюретчи, туризм эмда – 40-39-93. Жоруучула бля байламлыккала жоруучуу эм жазыуу – 42-37-94. Сурат алышуу – 40-59-18. Эни корреспондент – 42-68-72. Операторла – 42-66-82.

Редакция авторла бля кыагыт жорюймеди. Кюл жамалга ресенин этилмейди эм ала артка кыайгырмаймалыла. Газетте басылган материалла айтылган оомла редакцияны оому бля келишимге болушканды. Ала айтылган хар зат юон Россей Федерацияны Басманы ююсонде жамалган тийишликкы материалла авторлары кеслери жууушканды. Редакция автордан 400 гает этгенден (машина бля жазылган 5-6 бет) кепино алмайды. Газет Свьяны, информация технологияны эмда асламы коммуникацияны ишлери жаны бля федерал налозу службаы (Роскоминформ) Кыбары-Малкыра утрасениниси. 2016 жылда 19 декабрьге регистрация этилгенди. Регистрацона номер – ПИИ № ТУ 07-00118. Индекс – П 5893

Газетти «КыМР-Медиа» ГКУ-ну компьютер службаы азыр эттеди. Газет «Изаветское» Юужай регион» ООО-ну типографиясында басылганганды. Ставрополь край, Ессентуки ш, Никольский орам, 5а. Газеттени ишлери тапшыруу ююнчюно КыМР-ни почта свьяны федерал Управленисы жууушканды. Телефон: 76-01-21. Газет ыйлагыла юч жерге чыгыла – жетирге, орта, шабат коюлсе.

Номерге графике кере 19.00 сагытта кыор салында. 20.00 сагытта кыор салынганды. ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ ЧЫГАРГАНДА: Холаланы Марзият – дежуурный редактор. Кесчешини Зульфия – жуушкы секретары орунбасары; Гейяланы Валиева (1-ин бет), Балдианы Феруза (2-ин бет), Бийчеккуланы Жаннета (3-юно), Ахтаматлы Зульфия (4-юно бетле) – корректорла. Тиражы 1584 экз. Заказ № 458. Багысы 13 сомду.

РЕДАКЦИЯНЫ АДРЕСИ: 360000, Нальчико шахар, Ленин аты проспек. 5. электрон почта: elbor_50@mail.ru